

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.822/2009/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Birkás János ügyvéd (4024 Debrecen, Iparkamara u. 2.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Sipos és Moskovits Ügyvédi Iroda (4400 Nyíregyháza, Szarvas út 17., ügyintéző: Dr. Moskovits Károly ügyvéd) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése tárgyában indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2009. november 5-én meghozott 3.P.20.784/2009/14. sorszámon hozott ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján - a 2010. június 24-én megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és a felperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 399 000 (Háromszázkilencvenkilencezer) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 62 500 (Hatvankettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 120 000 (Egyszázhuszezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes Ny. Megyei Jogú Város Polgármestere.

A felperes „**könyv címe**” címmel könyvet írt és adott ki, amelyben a **Ny.S.U. és L. I.**, a **gazdálkodó szervezet1**, valamint a **gazdálkodó szervezet2** gazdálkodási ügyeivel foglalkozott.

A felperes könyvéről a **N. Á.** című országos napilap 2004. május 30-i lapszámában „**cikk címe**” címmel egy újságcikk jelent meg.

Az alperes az újságcikk megjelenése kapcsán 2004. június 2-án sajtótájékoztatót tartott, amelyen - egyebek között - bejelentette, hogy feljelentést tesz a felperes ellen a bíróság döntéséről pedig tájékoztatja a sajtót.

Az alperes feljelentése alapján a felperes, az **Á.** című napilap főszerkesztője és újságírója ellen rágalmazás miatt indult büntetőeljárásban a P. K. K. Bíróság - a F. Bíróság 20.Bf..../2008/5. számú végzésével 2009. április 7-én helybenhagyott, jogerőre emelt - 19.B...../2007/10. számú ítéletével a felperest az ellene emelt vád alól bizonyítottság hiányában felmentette.

Ny. Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2009. április 27-én tartott nyílt ülésén az alperest a felperes ellen kezdeményezett büntető ügyben hozott bírósági ítéletekről interpelláltak.

A felperes a 2009. május 6-án előterjesztett - többször módosított, kiegészített - keresetében az alperesnek a sajtótájékoztatón és az interpellációra adott válaszában tett kijelentései miatt - a Ptk. 76. §, 84. § és 85. §-a alapján - kérte annak megállapítását, hogy a felperes a becsületét, emberi méltóságát és jó hírnevét többszörösen is megsértette; kérte az alperes elégtételadásra kötelezését akként, hogy a **K.-m.**, a **F.** című lapokban és a Ny.-i Városi Televízióban a sérelmek elkövetését ismerje el, kérte továbbá az alperes 2 000 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését is.

Az alperes a kereset teljes elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte, vitatta a keresetnek mind a jogalapját, mind az összecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását követően hozott ítéletével megállapította, hogy, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogát a 2009. április 27. napján tartott Ny. Megyei Jogú Város Közgyűlésén, amikor az interpellációra adott válaszában tévesen tette azt a kijelentést, hogy:

„Az egyikben én pereltem felperes-t, a F. Bíróság elítélte, kártérítésre ítélte a **N. Á.**-t illetve megrovásban részesítette felperes-t. felperes fellebbezett, a másodfok megszüntette felperessel szemben a megrovást, a Legfőbb Ügyészség hivatalból megfellebbezte, mert úgy ítélte meg, hogy a F. Bíróság nem megfelelő körütekintéssel hozta meg a döntést.”

A valóság ezzel szemben az, hogy a **N. Á.** 2004. május 30-i számában megjelentek miatt tett feljelentés alapján indult büntetőeljárásban a felperest a P. K. K. Bíróság a 2008. június 3. napján meghozott 19.B...../2007/10. számú ítélettel - mert nem nyert minden kétséget kizáróan bizonyítást, hogy a **N. Á.**-ban megjelenteket felperes vádlott mondta-e az újságírónak -, ezért őt a rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

A F. Bíróság a 2009. április 7. napján meghozott 20.Bf..../2008/5. sorszámú végzésével az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét helybenhagyta.

Kötelezte az alperest, hogy a megyei jogú város önkormányzat képviselő-testülete legközelebbi közgyűlésén - amelyről a Ny.-i TV közvetítést ad - az ítélet előbbi rendelkezéseit olvassa fel.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 300 000 Ft áfá-t is tartalmazó perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 420 000 Ft eljárási illetéket. Kötelezte az alperest az állam javára külön felhívásra 21 000 Ft eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélet indokolása értelmében a módosított kereset kapcsán az elsőfokú bíróság a Ptk. 78. §-a alapján azt vizsgálta, hogy az alperes sérelmezett kijelentései a hírnévrontás megállapítására alkalmasak-e. Megállapítása szerint önmagában az alaptalannak minősült büntető feljelentés hírnévrontás megállapítására nem volt alkalmas. A sajtótájékoztatón pedig az alperes a sérelmezett kijelentéseivel a felperes írói munkásságáról alkotott véleményt, amelynek kritizáló, bíráló tartalma ellenére nem lépte túl a véleménynyilvánítási jog alkotmányos kereteit. Álláspontja szerint az alperes túlzó módon fejezte ki a felperes könyvéről a véleményét, ám az személyiségvédelmet azért nem alapoz meg, mert véleménye nem volt önkényes, kifejezőmódjában sem minősül indokolatlanul bántónak vagy lealázónak és szorosan összefüggött azzal az éppen a felperes által csatolt sajtókiadványokból megállapítható ténnyel, hogy a felperes a sajtóban megjelölt írásaiban az alperes közéleti tevékenységét, polgármesteri ténykedését folyamatosan bírálta. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság EBH 2007/1599. számon közzétett elvi jellegű döntésére, amely szerint az éles kritikára reagálva az abban foglaltakkal összefüggő, túlzó módon megfogalmazott vélemény személyiségvédelmet nem alapoz meg.

Megállapította, hogy az a közlés, amelyet az alperes a 2009. április 27-i nyilvános közgyűlésen interpellációra adott válasza tartalmazott, tényállításként a büntetőeljárásban hozott ítéletről adott nem megfelelő tájékoztatás volt, amely alkalmas a jó hírnév sérelmének megállapítására. Ugyanakkor a felperes kártérítés iránti igényét egyrészt bizonyítatlanságára tekintettel, másrészt amiatt utasította el, mert megállapítása szerint a jogsértést megvalósító állítás nem minősül olyan súlyúnak, amely alapot adna a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szankció alkalmazására az alperessel szemben.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben eljárási és anyagi jogi szabálysértés miatt az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az alperes a **K.-m.** című napilap 2004. június 3. napján megjelent számában „**cikk címe 2**” című cikkben közzétett „Elég a hazugságokból, a rágalmakból. Bejelentem: felperes neve ellen feljelentést teszek ...” kijelentésével is megsértette a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát és kérte az alperesnek 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés, valamint első- és másodfokú perköltségei megfizetésére kötelezését is.

Eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság - a Pp. 213. § (1) bekezdését megsértve - az ítéletében nem döntött a felperes keresetének egy részéről, mivel a felperes a 2009. október 27-én benyújtott keresetmódosításban azt a kereseti kérelmet is előterjesztette, hogy állapítsa meg az alperes részéről a személyiségi jogsértést amiatt is, mert a 2004. június 2-i sajtótájékoztatón a felperes hazugnak és rágalmazónak nevezte, ami valótlanak bizonyult. Ez az alperesi nyilatkozat súlyosan sérti a jó hírnevét és

mint Ny. város köztisztviselőjében álló polgárának a köznapi életben jelentős intellektuális és egzisztenciális hátrányokat is okozott.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés iránti keresetét nem találta megalapozottnak. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy az alperes több alkalommal követett el vele szemben jogsértést, amely a városi és megyei nyomtatott, televíziós és elektronikus sajtóban (teljes városi és megyei sajtóban) nyilvánosságra került. Az alperes által elkövetett több jogsértés bizonyítása és jó hírnevének védelme érdekében több peres eljárásban kellett kényszerből részt vennie, sőt vele szemben alaptalanul büntetőeljárást is lefolytattak. Valamennyi eljárás azt állapította meg, hogy semmilyen jogsértést nem követett el. Erre tekintettel a felróhatóság megállapításán túl megalapozott a kártérítési igénye is, amely 2 000 000 Ft összegben szükséges és egyben elegendő mértékű ahhoz, hogy az alperest a vele szemben elkövetett további jogsértésektől visszatartsa.

A másodfokú tárgyaláson a felperes előadta; még most is olvashatók az interneten az alperes által tartott sajtótájékoztatóról hírt adó azok a sajtóközlemények, amelyek szerint az alperes a felperest rágalmozónak, hazugnak nevezte.

Sérelmesnek tartotta a felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a perköltség és illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseit is arra hivatkozással, hogy az ellentétes a Pp. 81. § (1) bekezdésében írt, a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelő perköltségviselésről rendelkező szabállyal.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és másodfokú perköltség megállapítását kérte.

A felperes fellebbezési állításával szemben hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság az ítéletében elbírálta a felperes 2009. október 27-én előterjesztett kereseti kérelmét, azt, mint alaptalanul elutasította.

Ezzel ellentétes megállapítás esetén a felperes fellebbezésében meg nem engedett keresetmódosítást terjesztett elő, amelyet a másodfokú bíróság nem vehet figyelembe.

Az ítélet az elsőfokú ítéletet kizárólag a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül és - a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint - fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítéletnek a jogsértést megállapító és elégtételadásra kötelező rendelkezéseit, illetve a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet a fellebbezési kérelmet meghaladóan elutasító részében.

A felperes fellebbezése kisebb részben alapos, túlnyomórészt alaptalan.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási hiba nélkül, helytállóan megállapított tényállás alapján érdemben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperesnek a fellebbezésben hivatkozott kijelentései nem valósítottak meg személyiségi jogsértést és hogy a megállapított jogsértés miatt az alperes nem vagyoni kártérítésre kötelezését a felperes megalapozatlanul kérte.

Alapítván hivatkozott a fellebbezés arra, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéssel hozta meg ítéletét. Az elsőfokú bíróság döntése a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kiterjedt valamennyi kereseti kérelemre és döntését kellően megindokolta. A felperesi fellebbezés tévesen hiányolta az elsőfokú bíróság ítéletéből a 2009. október 7-i beadványában „keresetmódosításnak” nevezett kereseti kérelmei elbírálását. Abban ugyanis az alperes sajtótájékoztatóján, a **K.-m.** 2004. június 3-i számában megjelent közlés szerint elhangzott kijelentései miatt kérte az alperessel szemben a jogsértés megállapítását. A felperes azonban a keresetét ugyanilyen tartalommal már a 2009. július 13-án 7. sorszám alatt benyújtott beadványában is előterjesztette, a sérelmesnek tartott kitételek kiemelésével és külön megjelölésével csatolva a hivatkozott újságcikket is. Noha az elsőfokú bíróság ítéletének tényállási része a kereseti kérelmek között a **K.-m.** 2004. június 3-i közleményében megjelent kitételekre külön utalást nem tartalmaz, kétségtelenül megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság e körben elutasító döntést hozott, amelyre a rendelkező részben az „ezt meghaladó kereset” elutasítása vonatkozott. Az elsőfokú ítélet indokolása - annak 7. oldalán - a 2009. április 27-i közgyűlésen tett alperesi tényállításokkal szembeállítva az alperes „különféle nyilatkozatai, sajtótájékoztatói” között valamennyi, a felperes által a perben felhozott, - a így a **K.-m.** 2004. június 3-i számában megjelent - közleményre vonatkozóan tartalmazza azt, hogy azokban az alperes a felperes magatartásáról, megnyilatkozásairól véleményt alkotott. Az pedig, hogy az a véleményalkotás miért nem volt jogsértő, az elsőfokú ítélet indokolása a továbbiakban részletesen kifejtve tartalmazza. Mindezzel értelemszerűen az elsőfokú bíróság arra is elégséges választ adott, hogy a felperes által hivatkozott **K.-m.**beli cikkben megjelent kitételek miatt az alperessel szemben a kért objektív és szubjektív szankciók alkalmazásának sincs jogi alapja.

A helytálló érdemi döntés e körben helyes indokait a fellebbezésben kifejtettek tekintettel az ítélet táblája az alábbiakkal kiegészíti:

A bizonyítási kötelezettség - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján - a felperest terhelte abban a vonatkozásban, hogy az alperestől származtak azok a kifogásolt kijelentések, amelyek miatt a felperes a valótlan tényállítással megvalósított hírnévrontás megállapítását kérte. Ennek - a fellebbezés hivatkozásaival szemben - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján sikerrel nem tudott eleget tenni. Az nem volt vitás, hogy az alperes 2004. június 2-án sajtótájékoztatót tartott, amelyről különféle sajtóorgánumok tudósítottak. Ezek a tudósítások az elhangzottakat azonos tartalommal, de más-más megfogalmazásban közvetítették. A felperes a fellebbezésében a **K.-m.** című napilapban megjelent sajtótudósítást nevesítette olyanként, amelyben közreadott alperesi kijelentések miatt a jogsértés megállapítását kérte. A sajtócikk egészét, az abban lévő szövegösszefüggéseket és a szavak általánosan elfogadott jelentéseit figyelembe véve a közlemény arról adott hírt, hogy az alperes a felperes „megjelent könyvével nem kívánt foglalkozni”, azt tartotta „a rágalom kategóriájába tartozónak”, „ami ... vasárnap egy országos napilap címlapján megjelent ...”. Mindezekből okszerűen következik, hogy a sajtótudósításban a felperes szó szerinti megfogalmazásaként idézett az a kijelentés, hogy: „Elég a hazugságokból, a rágalmakból” az országos napilap címlapján megjelentekre vonatkozott és az alperes részéről a felperes feljelentését is ez, és nem pedig a könyvében megjelent kijelentései motiválták.

Rámutat az ítélet, hogy a felperes által az elsőfokú eljárásban szintén csatolt 2004. június 3-i számában megjelent cikkében (7/F/5.) a **F.** című napilap ugyanerről a sajtótájékoztatóról akként számolt be: „Az elmúlt vasárnap azonban egy országos napilap is foglalkozott a rágalmakat és hazugságokat tartalmazó kiadvánnyal, ezért szeretném bejelenteni, hogy bepelelem annak szerzőjét, felperest ...” „mondta ... a sajtótájékoztatóján ... a város első embere.” A fellebbezésben hivatkozottna (**K.-m.** 2009. június 3-i cikke) kívül ez a sajtótudósítás sem támasztja alá tehát a felperesnek azt az állítását, miszerint a sajtótájékoztatóján az alperes - a keresetben és a fellebbezésben is neki tulajdonított - olyan kijelentéseket tett volna, hogy a felperes hazudozik, rágalmazó. Megjegyzí az ítélet, hogy az elsőfokú bírósághoz 2009. július 13-án 7. sorszáma alatt benyújtott saját beadványában a felperes maga is azt adta elő, hogy „az újságcikket rágalmazásnak nevezi (ti. a sajtótájékoztatóján az alperes). Abban pedig, hogy „a kiadvány rágalmakat és hazugságokat” tartalmazónak minősítése nem volt alkalmas a kért személyiségi jogsértés megállapítására, az ítélet, mindenben osztotta az elsőfokú bíróság által az ítélete indokolásában kifejtetteket.

Osztotta az ítélet, hogy az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását (és indokait) is, hogy a megállapított jogsértésre nem vagyoni kárigényt - az ahhoz szükséges hátrány megállapíthatóságának, bizonyítottságának hiányában - alapítani nem lehetett. Az ez iránti kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezés elleni, és az alperesnek 2 000 000 forint nem vagyoni kártérítés fizetésére kötelezése iránti fellebbezés alaptalan.

A felperes fellebbezésében hivatkozottakkal ellentétben az elsőfokú bíróság nem követett el hibát a pernyertesség arányának meghatározása és ez alapján a perköltség megállapítás alkalmával sem. A felperes a 2009. május 20-án 3. sorszáma beadványában módosított keresetében eredetileg 7 000 000 forint nem vagyoni kártérítésre kérte kötelezni az alperest, amelyet csak a per utolsó tárgyalása előtt, 2009. október 27-én szállított le 2 000 000 forintra. Emiatt ez az igény még tárgya volt a lefolytatott bizonyítási eljárásnak, így az alperesnek ezzel szemben védekeznie kellett. Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a pernyertesség-pervesztesség arányának a számításánál a felperes pervesztességét - a megállapítás iránti kereseti kérelem egy részén túl a nem vagyoni kártérítés iránti kereset elutasítása miatt - a pernyertességét jóval meghaladóként vette figyelembe. A pernyertesség így meghatározott aránya és az elsőfokú bíróságnak a per fő tárgya tekintetében meghozott, az ítélet, által helybenhagyott döntése miatt nincs ok az elsőfokú ítéletben csupán a jogszabályhely megjelölésének hiányosságával, de helyesen a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint az alperes terhére, és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, 4/A. §-a - és nyilvánvalóan a (6) bekezdés - szerint megállapított összegű ügyvédi munkadíjból álló perköltség összegének a megváltoztatására.

Annyiban helytálló a fellebbezés, hogy az elsőfokú bíróság az államnak járó és ezáltal a felperes által a pervesztessége arányában viselendő kereseti illeték összegét helytelenül határozta meg. Az Itv. 39. § (1) bekezdése szerint a polgári peres eljárás illetékének alapja az eljárás tárgyának az értéke. Az Itv. 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a meg nem határozható perértékű ügy illetéke külön nem számítható fel abban az esetben, ha a

személyhez fűződő jogában megsértett fél a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdése alapján objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egyaránt kéri egy keresetben, mivel az így egységes keresetnek minősül, és a kártérítési követelés meghaladja a meg nem határozható keresetnek „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdése szerint számítandó perértékét.

A jelen esetben a kereseti illeték összege 7 000 000 forint kártérítési követelés után az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 6 %, azaz 420 000 forint. Ebből az alperes a megállapított jogsértés miatt az Itv. 39. § (3) bekezdés b) és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott összegű részt, 21 000 forintot köteles viselni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. Következésképpen a felperes, a pervesztessége arányában a helyette előlegezett 420 000 forint és az alperes által az államnak megtérítendő 21 000 forint illetékrész közötti különbözetet, azaz 339 000 forintot köteles az államnak megtéríteni ugyanezen jogszabály alapján. Ezért az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján e részében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a felperes által megfizetendő kereseti illeték összegét leszállította, ezt meghaladóan pedig az elsőfokú ítéletet - a fent kifejtett indokbeli kiegészítéssel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenység figyelembevételével állapította meg azzal, hogy a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes a javára a fellebbezési kérelmében megállapítani kért 2 000 000 forint nem vagyoni kártérítés, mint illetékalap után az Itv. 46. § (1) bekezdés szerinti összegű fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére pedig a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles.

D e b r e c e n, 2010. június 24. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -